

۲۸ مارچ ۱۹۱۸

صافی : ۲۷

ایکڑھی جلد

کی محبت

تاريخ

«تورک» کلهستک منشا امر افندي

«يکي مجموعه» نکه اوتوز برنجي صايسته، کوه آب بیک نشر ايديکي «توران نادر» عنواني مقاله نکه باش طرفي، آتيده کي سطرلر محمود:

«پوکون اوروپايلرک تورک اولوکسه» «تورک» ديکلري کي وقيته ايرانپاره، اوزماکي خطه «توران» نامي ورلر ايدي. اسکو تورک وطاريک بو ايکي اسي، شکه اجني او برابر، هرايکسي ده ملي جر جهردن، يني نو اسندن اشغالي جندرد

بو سطرلر، يني، تورک گلهستک منشا امر افندي سوليلين سوزلره علاوه اولقي اوزره، برقاچ سوليلک سوقي اديبور، بوراده، بو وسيله سکر يوروده چک حاکمه نکه مطالعات اساسي، اسکر بری، کتب عبرانيه ده «تورکيا» تصويري ايجر قولانيان «توغارمه» و «تورک» تصويري ايجر استعمال اولان «توغار» تعبيرات اترامي لازمي عهده قند، اسکر عبرانيه اثر اولديني ايجر اول عهده قند بايلام. عهده عتيقه «توغار» تعبيرنه دوت دفعه تصادف اولتور [۱]

تکون خلوقته ده توغارمه تصويري، سام، ويافت نسلريک نصيحتي کورشن جودله ندر بو جودل موجيحه، توغارمه، يانک اوغلر بری اولان غورمک اوغلرندن بربري. اوزارغون تکون خلوقه ک برتکري اولديني ايجون، آند توغارمه تصويري، تکون خلوقه تکنيک عتيقه حزيقاک بکري ينجي بانه ذکر اولان توغار خنده ک قتره بروج زبرد: «توغارمه خاندان سنک چارشورک آئرل وسوايلر وقاظرلر کنور ايدی». کذک عين کتايک اوتوز سکيزي باب ذکر اولان توغارمه خنده ک قتره بروج زبرد، حضايله بتون جنودي، توغارمه خانداني، افسه شال ايلي بتون جنودي، اقوام متعدده، س يارديجولرک اوغلدر»

بو معلوماني وردکن سکره، توغارمه تعبير بولندي کتايک قدرلري تحليل ايدم: توغارمه بولندي طوغي شري يافت يني ايوم ننه آورو دنيان شل منسوب دکل ايدم، يانک اوغلر بری اولان غورمک اولادن بری اولدوق کوستريلم کايوک، توغارمه اولديني فرض ايديکيم تور لسان چيختن، سام، حام ويافت لسان زهرلر برنه قراي اولديني، پوکوني علم السته

[۱] اوچونجي دفعه، تکون خلوقات، باب ۳، قتره ۱۳، ايکينجي دفعه، «توارخ اول»، باب ۶، قتره ۱۶، اوچونجي دفعه، «حزيال»، باب ۷، قتره ۱۴، درديجي دفعه، «حزيال»، باب ۲۸، قتره ۶.

عمومي سويه عرفان و ميدنيک تامليني، مختلف ستوف اهالي اگرسنده موازني، ايش بولونده نظام وانظامي تحت ثابته آلفندن عبارت اوله جندرد. ايشته بصورته داخلاه اجنای سياست، يواش يواش مفکورده دوعري توجيه اسقامت ايده جک اجنای داروييزم ببتون اواره دن قالمسه بيله سياست اجنايه مۇسائي سايه سته شدتي غائب ايده جکدر. داخلاه دولت فانيي تبديل غائب ايدرسه امپرياليسم غاياتي کنديلکندن اورتنه قانقار، اساس امپرياليسمک اڭ پورک استنادکاي قپتالييسمدر، «يکي اسقامت» ايله قپتالييسم حادشکني غائب ايدرسه امپرياليسمک سببوجودي دخی اورتنه قانقار، ارووده اواب فکر اوروپايک هر طرفه حاضرالان «يکي اسقامت» ک اهميتي تقدیر ايدرك ده شمدیدن پوکا دائر تقيقات واستکشاف باشلاملاردرد. بالخاصه آلمانياده اڭ باشده عمومي التکريق شرکتي رئيسي مشهور اجنایي عيجه والتر داتفانو اولقي اوزره حرب عمومين صحرورچيک استکشاف ايدبور. شکل وصورت خنده متعددالر نشر ايتش وچله سته تانديچک اساساتک غالييتي استکشاف اديبور. قولنياده بوخصر صده تقيقات اجرا ايتک اوزره بر تقيقات اجنايه مۇسائي جوده کتريله قتر ايتشدر. بو مۇسه اوج شعبه آرييلور. اسوسيو لوزي ۲-اجنایي سياست ۳-اجنایي حقوق، يکي اجنایي مۇسه دانات ومۇسات اجنایي فيدونييت ايدرك اوناردن سياست وقوانين اجنايه اجنایي ايجون عي تيجره ليچي قمارمه چاليشه جندرد.

تکين آب

تصحيح

خاله فخری بکک نجي نسخه مده ک «بولولاره ياقين» منظومه سنده بعض مصراعلر کاش ديزيلش وصوکنن بر اراج اوزونلش اولمه معالعتنادر تصحيح ايدبور:

برنجي قسملر فرق برنجي مصرعي: «بروسه زهره ن يالکزالهاله» ايکينجي قسمل اونلتنجي مصرعي: «ياتوروق، سن دردک نکل، شوراجنده اوچونجي قسده دوقونجی مصرع: «پوش، بيم بربادن سورولان ايج» اولاجق واون آلتينجي مصرعي تشکيل اين «برزواي اخيار قادن خاياله» مصرعي متعاقب: «فالاشان بر فلاک اچ خاياله» مصرعي علاوه اولوناقدر، مطبوع منظومه اڭ صوک مصرعي تشکيل اين «آيتلار دالمشکد قار کلفره» في متعاقب شو، مصرع علاوه اولونه جندرد:

بيله يورم ناوله ک، تره ي کيتک؟
قنلرني غويوشک، جي اورتشک.
سندردن بربري، آلمده عصا،
ياوروني برجيلان نعل آراسه،
نده سني آکرام اويله سرسري،
آي مفکوردم ايجنده غيب اولان بري!

ايدن اسبابک ايکينجی ده انتقال اقتصادي ايتدر. حرب اثاسنده اقتصاديات اوز درجه آلت اوست اولندرکه صلحنن سوکره کندی کورده دولتي اصلا قابل اولمه جندرد. حرب عمومين سوکره ليرالارک Laisser faire laisser passer برمه نسبي هيچ بر صورتله جاي تطبيق بولميه قنل سريتي رقات اقتصاد عالمه ساهيسته مانعه، قارشينده برتقاص ده، دولت قانويلره، دولت مداخله لره چاريشمه عبور اوله جندرد. انتقال دورهمسک اڭ مهم وظيفه لري حرب اثاسنده عو وخراب اولان قيتلري و ثروتلري پيدري و ممکن اولديني قدر تافق ايتک، خارجي تجارتده موازني تحت ثابته آتق، استيلا کاتي آزاتلق واستحصالي آرتيريمکي قضي لرون عبارت اوله جندرد. بوظيفلر ايسه هيچ بر وقت اقتصادي حياه مداخله ايتندن اصلا اينا اولمه ن. اساساً انتقال دورهمسده سويه مدنيسي يوکسک اولان عتکلرده قوه حکومت مطلقا خلقيچک جريانات عحصاي اوله جق، حکو. متک باشده يالکز يوکسک طبقه لک حقوق و منافعي مدافعه ايند آکمل بولميه قن، دافعا خلقي دوشوش خلقيک اسباب استراحتي تقييب ايدن راج بولميه جندرد. بونرک حيات اقتصاديه مداخله سي تانديچکلندن يشقه هيچ بر تيجيه ورهمز، خلقيچک دورهمسده قپتاليست دولتي اينا ايدمک اولان دولت آکملري هر شيدن اول سي وعل اولوبنک حقوق و منافعي کوزهمک مجبورينده بولميه جندرد.

اقتصادعاليته دولت مداخله سنک اوچونجي سببه بیکلرجه، يوز بیکلرجه حرب عملده لري، حرب دولاييله کيسه سرفازان يوزبیکلرجه ايتان وارامل، ماک مستويله اهالي سي وساطت معيشتن عيروم برحاله اولرته يوردلر عيه دوات ايدمک اولان ميلونلرجه افراک ترفيه اسکارني ضرورتيدرد. بونلره دولت اراضي ووسا لطاستحاليه يوزيع ايدمک جي کنديلري سريتي رقات ساهيسته کنديلرند ده قوتل عضولر قاشي حايه ومدافه ايتک مجبورينده قالميه، ايشته بو حال اراضي، وساطت استحاليه، وعل الموم منابع تورک اقتضاي خصوصنده يک مهم تبديلات حصول کتيرمه ک ودوله تانديچک اساساري تطبيق ايتک ايجون فرست بختن ايدمکدر.

مهمافيه بولونک بو کي مساعي اقتصاديه سنک تانديچک نقطه نظرنن مشر ومؤثر اوله بيله سي بيه مال اجنای اختلاف حصوله يني حقيق خلقيچک جريانات بتون جيهده قطي صورتده غلبه چالسه متوقفدر. بوقه دولت مداخله سي فائده برينه ضرري مستزم اولور.

يکي استقامت پشوالري شوکا قانم اوليورلرکه عازيه نک تيجيه نه اولورسه لسون هر حاله صلحنن سکره دولت تقييي ببتون دقيقه جکدر. آرتق بوندن بويله دولتک وظيفه سي داخلاه وخرجه قاشي زاندارمکک وظيفه سي ياقق، تجاوزي ويا تدابي بر مقصدله يوک يوک اوردلر دوتغار وجوده کتيرم دکل جهت افراديک رفاه ساداتي،

بالاده ، نوغ و تورغ نمیرلری کچدی . بو ایکی کلیمک حرفلری بری ، قط (غر) و (رخ) جبارلری تشکیل ایلن حرلر مقدم و مؤخر در . کجا بو مقدم و تأخیرک سینی نه اوله بیلیر ؟ کفرمه کوره ، یونک سینی عهد عتیق Septante [۷۱] یعنی «یتزل» ترجمه سنده اترماق لازم کایر .

«یتزل» ترجمه سنده ، نوغارمه ، Thorgama سورته سده کورشدیر . ایدی بو کلیمک سورک اوچ حرفی حلف اولنورسه Thorg قاییرک ، اوده ، بالاده ذکر کی کین «نورغ» کلیمک عینی اولور .

تصوئه ، (غ) ایله (ک) ک غر چلری بر اولدیی ایچون (غ) برته (ک) کایر و بنابآک ایلل «نورغ» کلمی «تورک» اولش اولور . یونن یشفه ، عرباچیده ، نورغمه ، (و) ایله یازیلدی کی (و) (زده) یازیلیر . عین حال تورکچیده واقعدر . تورک کلمی هم (و) ایله همید (ز) سز یازیلیر .

نوغارمه تعبیری حنده سرد اولشان مطالعات لغوی و تاریخی بدقی ایتدنن صکره ، بو دفعه نوغارمه کونمک موقع جغرافیسی تعینه چالیشلم :

Dillman کین ، تکوین مخلوقات جدولو حنده یازدی برتبدیده ، نوغارمه ک موقع جغرافیسی ارمستان اولدیی کورستیرور .

Lagarde [۷۲] د Dillman ک فکریه اشتراک ایدور .

zsch [۷۳] خط میخی ایله یازیلوب ، نوغارمه اولدیی ادعا ایتدیکی Til Garimmu ، موغنی ،

Cappadocia ده کات طوروس طلائک شاینده کورستیرور .

Til Garimmu ک تعبیری ، بو طائفه کات قانماو موغنی جوراندیده [۷۴] طرفندن

رکز اولشان برکتانده مذکوردر . Halevy [۷۵] موغنی ، Til . Garimmu ده

کات Melitene یعنی ملاطیده کورستیرور .

مطالعات آنه دن مستبان اولدینده کوره ، نوغارمه ملکاتک وضعیت جغرافیسی ، آسیای صغراک

وسط و شرق طرفلرند کورستیرور . تورک تاریخی ایله اشتغال ایدنلر ایچون فاندول اوله خطنی ایتدیکم

بو طماقانی ، یکی مجموعه ده نشر ایتمک مناسب کوردرد .

آدرام غلاتی

[۱] میلادد تقریباً ۲۶۰۰ سنه اوج ، عیش مترم عهد عتیق عرباچیدن یواناچه برجه ایتدیکلری

ایچون بو ترجمه «یتزل» نامیه معروفدر .

Armenische Studien [۲] ، صهی ۲۵۷

Wo lag das Paradies [۳] ، صهی ۲۴۱

بو ترک اسمی ، «جنتک مکانی نمرده ایدی» دیکلدر . بو چنتندن مقصد ، کواتر کوره حضرت آدمک ایتدیکنه تخصیص اولش عللدر .

[۴] سارغون آتورستان حکمدانیدر . آتورستان تاریخنده ، بری میلاددن ۲۰۰۰ سنه اول ، دیکری قبل میلاد ۷۲۲-۵۷۰ سنه یاشاش ایکی حکمدارک

اسمیلدر . بوراده موضوع بخت اولان سارغون ، آتورستان حدودینی آسیای صغرایه قدر توسیع ایتن ایکین سارغوندر .

Mélanges de Critique [۵] ، صهی ۱۶۳

شومرجه به قرآنی اولدینی ادعا ایدیلور [۱۷] بنا علیه ، اوتینی یلمک اوچینی قهرمستنده ذکر ایدیلوب ، نوغارمه ک ، غومرک اوغلی اولدینده داتر اواره اولدین قید ، تورک کلیمک شومرجه به اولان قرآنی حنده اولان ادعا ایله ، تأیید ایدیلیر .

خریال [۱۸] کتایندیه بولنور بوراده کین وکتدیلرند نوغارمه لغفی بولنان یکی قهرمن برنجیسی ،

صور شهرینک سلطوت و شانک شقوئه داتر یازیلان سوریه مد کوردور . پوریه یوده ، شهر مذکور

ایله مناسبتده بولش مختلف اقوامدن بحث ایدیلیر صروده نوغارمه حنده «نوغارمه خاندانن سنک

چارشورکک آتار و سواریلر و قاطرلر کتوردرلر ایدک دیشدر . بو قهرمک خنویاتی ، نام برتورک ملککت

سوریدر . تاریخ ، تورک ایلمک ، کات بلسین بر ملکک و هالیلمسک سواری اولدینی قید ایدور .

یونن یشفه ، بو قهرمه ، نوغارمه ک صور ایله اولان مناسبات تجاریمسک نوعی کورستیرور .

خریال کتایندیه بولان ایکین نوغارمه ک تعبیری ، جوج ماوجلک اسقلا فکری ایله اطرافنه جمع

ایدمکی اقوامه داتر یازیلان نیوده مذکوردر . یونیه حنده اقوامدن بحث ایدیلیر صروده

نوغارمه حنده : «غومر ایله یونن جنودی ، نوغارمه خاندان ، اقصای شمال ایله بختون جنودی ،

اقوام متعددده ، سنک یاردیمیلرک اوله جندرد ، دیشدر . عهدعتیقندن صکر میزاش کتب عرباچیه ک بعضارنده ،

تورکک منفا حنده معلومات آتیه یه صفاد اولور . «شالته سلاوحاسین» یعنی ، «سلطه سلاک»

نام عربی اترده ، دولت عثمانیه ک مؤسس سلطان عثمانک ، عربی تاریخه کوره ، تخمیناً یونن فرق

آتی صراول یاشاش حضرت نوحه انساب ایتدیکی کورستیرور .

بو قید ، عهد عتیقه ذکر اولشان نوغارمه تعبیریه نظرآ دوشورلشدیر . چونکه عهد

عتیق موجبینه ، نوغارمه حضرت نوحک حیدیدر ، ایدی ، مادامکک تورک ، نوغارمه دن نشأت ایشدر .

اوحالده تورکک اولان سلطان عثمان دخی حضرت نوح عالمه مسلوب اولمشدر .

اوغوز افسانه سی ، کتب عرباچیه آتیده ک شکله کورشدیر :

«تورککک بابایی اولوب نوغار (عرباچیده نوغ یازیلور) یاخود تورک (عرباچیده تورخ یازیلور)

[یوردرلرک تورکک لومنی اقدانه ک ایچون قولانده نظری نوغار و نوغارمه تعبیری بو کلیمک آلتشدر] تنبیه

اولان معتبر برداکک آتی اوغلی و اولی اوغلاری ، غوغلاری قیرک کورشدیر کون ، قیرده بولغاری اوچ اوق

ایله بر یاری بابارینه کتیدر . بابالری ، یانی قیرارق اوچ بیوک اوغلنه وردی . بوزل ، بوزقک تسبیه

اولشدر . اوچ کوچوک اوغلنده اوغلاری ووردی . ایشته یونک ایچوندر ، اوچ اوقک تسبیه اولشدر .

[۱۷] Geschichte des Fritzhommel [۱۸] ، صهی ۳۵

Alten Morgenlandes [۱۹] ، صهی ۳۵

[۲۰] بی خریال ، میلاددن تخمیناً ۵۸۰ سنه اول یاشامشدر .

بدور . ذاتا تکون مخلوقاتک نسل جدولک مصف اقسامی ، «توغرافی اولمندن زیاده جغرافی

ساییدر . مثلاً «سایه» آتورستانه تابع اولان لایمیلر ولودیلر ، جدول مذکورک نام شجره سی

سنه ، و کتک مصر ایله مناسباتی اولان کتایملر ، نام شجره سی میانه ، ادخال ایدلشدیر .

حالیوکه لایمیلر ایله ولودیلر کنه تکدیگری ایله نهده اولوریلر

بلده قرابتی قرابتی اولمندن اقوام ساییدن معدود کادر . عرباچیلر ایله قرابتی اولان کتایملر ،

بیج بر وقت حامی بر قوم دکل ایدی . شمدی بوراده بر سؤال وارد اولیلیر .

عجا ورمه هایک قومدر : ایوم ، غومرک ، اسکیممیر ، Cimmerien و Cappadocier قوملرینک

یسی اولدینی دیشور [۷۱] Cappadocia ، جنوری معدود الفظر و سیواس و لایتاری اولوزق

سوتیرور ایهده ، Cimmer قهرمک اقوامندن بر اولوزق کورستیرور [۷۲] . عجا Cimmer ،

Sume و ده حاصیح برنظ ایله شومر Schoumer نین قومیدر ؟ شومر قوی ، دجله نهری جوراندیده

کوسر ، بابلتانک صاحبی ایدی . فکرمه کوره ، یومر ، غومرک عیلدر .

بو ایکی کلیمک نظفیری زمستنده ک قرابک حرددن برانیشدر . برنقکری ،

ی لغت دیکری لسان زمهری نقطه نظردن ، نیدمک ایکی نقطه اوزرته تأیس ایدورم .

اولا ، تکون مخلوقاتک اوتینی یلمک ایکین برمسک نهایتیه ، «تیراس» اسمی ذکر اولورور .

یلاک ۱۰۴۰-۱۱۰۵ نده یاشاش عهد عتیق یصلاحتدار مفسری اولان راشی [۷۳] «تیراس» ک

یازاس » یعنی «فرس» تعبیر دیکره ایران اولدینی ضاح و تفسیر ایتدی .

بو ایکین قهرده ، یچمنان ، تنک اولادی دخیته تعداد ایدیلرک ، بو صورته

لمکت مذکورده ، هند آوروایی زمهره سی تشکیل ایدن یاش شجره سی میانه ، بو کوکی کون

لمک قبول ایتدیکی بر سورنده ، ادخال ایدلش یلیور . ایدی «تیراس» ک ، «بازاری» اولدین

کوره ، بوییک کلیمک باشلوج نظف قورلری ، ایلمک برنظندن عیارندر .

مطالعات آنه یه عطفاً دلیلیلرک «تیراس» اصل «یازاس» اولدین ، «غومر»

یعنی «شومر» اولیلیر .

تأیاً ، علمای عصره یمن بعضاری ، تورکجه کک [۱۷] La Bible .

فرانسه خاها میسی صادق هن ریاستی آلتندیده ترجمه اولدینده عهدعتیق خریال

شایه مراجعت . غایت مکمل اولان بو ترجمه ۱۸۹۰-۱۹۰۶ ده یارسده طبع اولمشدر .

Die heilige Schrift des Alten Testament [۱۸] ، جلد ۱ ، صهی ۹۳۲ .

بو اثر کانه یه ترجمه اولش تنقیدل عهد عتیقدر ، راشینک اصل اسمی ربی شلومواستیدر .

وی ایله ، فرانسه یه یاشاش السنه مخففه یه واقف یوک برعالم ایدی .